

XALQARO GLOBAL G.A.P. STANDARTLARINING AHAMIYATI

Yodgorova Ma'mura Orifovna

Bux MTI assistenti

Salomova Nafisa Murodilloyevna

BuxMTI 116-22 MSM guruh talabasi

Global G.A.P. standartlari qishloq xo'jaligi sohasida barqarorlik, oziq-ovqat xavfsizligi va sifat menejmenti uchun xalqaro miqyosda qabul qilingan asosdir. Ushbu standartlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish jarayonlarida ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy barqarorlik tamoyillarini ilgari surish bilan birga oziq-ovqat xavfsizligi va sifatini ta'minlashga qaratilgan.

Global G.A.P. standartlari quyidagi jihatlar uchun muhim ahamiyatga ega:

- Oziq-ovqat xavfsizligi: Global G.A.P. standartlari qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish jarayonida gigiena, kimyoviy foydalanish, dori qoldiqlari, hayvonlar salomatligi va xavfsizligi kabi masalalarni qamrab oladi. Ushbu standartlar qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarishda oziq-ovqat xavfsizligi xavfini boshqarish va iste'molchilarni xavfsiz oziq-ovqat bilan ta'minlash imkonini beradi. Bu iste'molchilarning salomatligi va xavfsizligi nuqtai nazaridan himoyalanganligini ta'minlaydi.

- Sifat menejmenti: Global G.A.P. standartlari qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarishda sifat menejmenti tamoyillarini ilgari suradi. Bu ishlab chiqarish jarayonida mahsulot sifatini nazorat qilish, standartlarga muvofiqligini ta'minlash va mijozlar talablariga javob beradigan mahsulotlarni etkazib berishni o'z ichiga oladi. Sifat menejmenti tufayli iste'molchilarning talablari qondiriladi, ishlab chiqaruvchilar esa raqobatdosh ustunlikka erishadilar.

- Ekologik barqarorlik: Global G.A.P. standartlari qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarishda atrof-muhitga zararli ta'sirini kamaytirish va tabiiy resurslardan barqaror foydalanishni rag'batlantiradi. U suv resurslarini boshqarish, tuproqni muhofaza qilish, biologik xilma-xillik va kimyoviy foydalanishni nazorat qilish kabi mavzularni qamrab oladi. Shu tariqa ekologik resurslar muhofaza qilinadi, tabiiy ekotizimlar muvozanati ta'minlanadi va qishloq xo'jaligi faoliyatining atrof-muhitga ta'siri kamayadi.

- Ijtimoiy javobgarlik: Global G.A.P. standartlari, shuningdek, qishloq xo'jaligi korxonalarida xodimlarning sog'lig'i, xavfsizligi va mehnat sharoitlari kabi ijtimoiy mas'uliyat masalalariga qaratilgan. Unda ishchilar huquqlari, ta'lim, mehnatini muhofaza qilish va jamiyat bilan uzviy munosabatlar kabi masalalar qamrab olingan. Ushbu standartlar adolatli mehnat sharoitlarini, ishchilar va jamiyat farovonligini oshirishga yordam beradi.

Global G.A.P. standartlari qishloq xo'jaligida barqarorlikni ta'minlash orqali oziq-ovqat xavfsizligi va sifati masalalarida muhim rol o'ynaydi. Ushbu standartlarga rioya

qilish qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilarining bozorga kirishini osonlashtiradi, ularga mijozlar talablarini qondirish imkonini beradi va iste'molchilarni xavfsiz va sifatli oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlaydi. Bu, shuningdek, ekologik va ijtimoiy mas'uliyatni oshirish orqali qishloq xo'jaligining barqarorlik maqsadlariga hissa qo'shadi.

Global G.A.P. standartlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilariga ko'plab afzalliklarni beradi:

Bozorga kirish: Global G.A.P. Sertifikatlash qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilariga xalqaro bozorlarga chiqish imkonini beradi. Ko'pgina chakana savdo tarmoqlari oziq-ovqat mahsulotlarini sotib olishda Global G.A.P.dan foydalanadi. sertifikatlangan ishlab chiqaruvchilar bilan ishlashni afzal ko'radi. Ushbu sertifikatga ega bo'lish ta'minot zanjirida ishtirok etish va kengroq mijozlar bazasiga erishish imkoniyatini beradi.

Raqobat ustunligi: Global G.A.P. Standartlarga rioya qilish qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilariga raqobatdosh ustunlikni beradi. Iste'molchilar oziq-ovqat xavfsizligi va sifati haqida tobora ko'proq xabardor bo'lib, bu masalalarga ko'proq e'tibor qaratmoqda. Global G.A.P. Sertifikatlash ishlab chiqaruvchilar mahsulotlari ishonchli va yuqori sifatga ega ekanligini isbotlaydi va ularga xaridorlarning xohish-istaklarini olish imkonini beradi.

Ishlab chiqarish samaradorligi: Global G.A.P. standartlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilariga ularning mahsuldorligini oshirishga yordam beradi. Standartlar qishloq xo'jaligi amaliyotida samaradorlik, resurslardan foydalanish va xavflarni boshqarishga qaratilgan. Bu ishlab chiqaruvchilarga qishloq xo'jaligining ilg'or usullarini qo'llash, resurslardan samarali foydalanish va ishlab chiqarish tannarxini kamaytirish imkonini beradi.

Oziq-ovqat xavfsizligi va sifati: Global G.A.P. standartlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilariga oziq-ovqat xavfsizligi va sifatiga kompleks yondashuvni taklif qiladi. Ishlab chiqaruvchilar ushbu standartlarga rioya qilgan holda, ular o'z mahsulotlarining gigiena, kimyoviy qoldiqlar, farmatsevtikadan foydalanish va boshqa oziq-ovqat xavfsizligi mezonlari nuqtai nazaridan xavfsiz ekanligini isbotlaydilar. Bu iste'molchilar va xaridorlarning mahsulotlarga bo'lgan ishonchini oshiradi.

Barqarorlik: Global G.A.P. standartlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida ekologik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. Ishlab chiqaruvchilar barqaror qishloq xo'jaligi amaliyotlarini qo'llaydilar, chunki ular suvni boshqarish, tuproqni muhofaza qilish, kimyoviy foydalanishni nazorat qilish va xodimlarning huquqlari kabi masalalar bo'yicha standartlarga mos keladi. Bu tabiiy resurslarni saqlash, atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish va jamiyat farovonligini oshirishni ta'minlaydi.

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish uchun Global G.A.P. standartlariga rioya qilish, bozorga kirishni kengaytirish, raqobatdosh ustunlikka erishish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, oziq-ovqat xavfsizligi va sifatini ta'minlash va barqarorlik maqsadlariga erishish nuqtai nazaridan sezilarli yutuqlarni beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kamolova, M. X., Boltayev, B. O., & Kamalova, M. X. (2022). Sifat menedjmenti tizimini sertifikatlashtirish talablari. *Science and Education*, 3(12), 315-320.
2. Xudoyberdiyevna, K. M. (2023). Management System Requirements for Certification Bodies. *Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal*, 2(5), 620-624.
3. Мухамадиев, Б. Т., & Ёдгорова, М. О. (2021). Моделирование миграции компонентов из упаковочного материала в пищевой продукт. *Universum: технические науки*, (2-2 (83)), 82-85.
4. Джураев, Х. Ф., Мухаммадиев, Б. Т., & Ёдгорова, М. О. (2021). МОДЕЛИРОВАНИЕ ПИЩЕВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ. *Экономика и социум*, (2-1 (81)), 589-595.
5. Yodgorova, M. O. (2022). DETERMINATION OF BIOLOGICALLY ACTIVE SUBSTANCES BY MODERN METHODS. *The American Journal of Engineering and Technology*, 4(02), 5-8.
6. Baxtiyorovna, D. M. (2022). Food safety management. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 8, 64-67.
7. Bakhtiyarovna, D. M., Shakhidovich, S. S., Khalilovich, M. K., Mukimovna, A. Z., & Karimovna, Y. N. (2020). Investigation Of The Effect Of Plant Extracts On The Rheological Properties Of Wheat Dough. *The American Journal of Agriculture and Biomedical Engineering*, 2(09), 41-47.
- 8.